

v evropské politice (15. 10. - 21. 10. 2018)

Událost týdne:

20. října přiznala Saúdská Arábie, že opoziční novinář Džamál Chášukdží byl zabit na půdě saúdskoarabského konzulátu v turecké Ankaře. Novinář si šel na konzulát počátkem října vyzvednout dokumenty nutné k uzavření sňatku, ven se však už nedostal. Podle Saúdské Arábie novinář zemřel po potyčce s lidmi, s nimiž se na konzulátu sešel. Dle saúdskoarabské diplomacie není známo, jak novinář zemřel, ani kde se nachází jeho tělo, viníci ale prý budou potrestáni. Podle tureckých provládních médií však Turecko disponuje dostatkem důkazů o tom, že Chášukdží byl v budově konzulátu brutálně zavražděn speciálně vyslaným komandem z Rijádu. USA i řada evropských metropolí vraždu novináře ostře odsoudily a požadují rychlé objasnění případu. Německá kancléřka Angela Merkelová oznámila, že Německo nebude Saúdské Arábii dodávat zbraně až do úplného objasnění případu.

15. října došlo k bezpečnostnímu incidentu v areálu nádraží německého Kolína nad Rýnem, během nějž pachatel nejprve odpálil tzv. Molotovův koktejl v restauraci McDonald's, přičemž způsobil vážné popáleniny 14leté dívky, a následně zamířil do lékárny, kde pomocí airsoftové zbraně držel několik hodin jako rukojmí jednu ženu. Policie ženu nakonec osvobodila. Pachatele, kterým byl 55letý Syřan hlásící se k organizaci Islámský stát, policie postřelila. Podle německého nejvyššího státního zastupitelství měl incident s největší pravděpodobností islamistické pozadí.

17. října prohlásil na obchodní konferenci v Moskvě italský ministr vnitra a místopředseda italské vlády Matteo Salvini, že Itálie nepodpoří prodloužení platnosti hospodářských sankcí EU vůči Rusku, které EU na Rusko uvalila po anexi ukrajinského poloostrova Krym v roce 2014. Nynější sankce vyprší v lednu. Podle ruských médií pochválil Salvini prezidenta Vladimira Putina s tím, že „má jasné názory na mír po celém světě“.

18. října rozhodla bavorská Křesťanskosociální unie (CSU), která v předešlém týdnu zvítězila v zemských volbách v Bavorsku, že se pokusí sestavit vládu s konzervativními Svobodnými voliči (FW). CSU až na výjimky stavěla v Bavorsku jednobarevné vlády, vzhledem k nejslabšímu volebnímu vítězství za posledních téměř 70 let (37,2 %) je však strana nucena vyjednávat o vládní koalici.

19. října informovala agentura ČTK s odvoláním na aktuální průzkumy německých televizí ZDF a ARD, že zatímco popularita koaličních vládních stran - konzervativní unie CDU/CSU a sociálních demokratů (SPD) - klesá, obliba strany Zelení zaznamenává strmý nárůst. Popularita CDU/CSU se dle ZDF pohybuje kolem 27 % a SPD kolem 14 %. CDU/CSU přitom v posledních parlamentních volbách v roce 2017 zvítězila s 32,9 % hlasů. Zelené by dle ZDF v současnosti volilo 20 % voličů. Ve volbách v roce 2017 přitom obdrželi jen 8,9 % hlasů.

19. října těsně schválil makedonský parlament dvoutřetinovou většinou ústavní změny, které by na základě dohody s Řeckem vedly ke změně názvu země na Republika Severní Makedonie. Přejmenování země by ukončilo vleklé spory s Řeckem a otevřelo by Makedonii bránu do EU i NATO. Formální proces změny ústavy musí být zahájen v následujících dvou dnech, trvat ale může až tři měsíce.

20. října pochodovaly statisíce Britů centrem Londýna a volali po opakování referenda o brexitu, který má nastat na jaře 2019. Konkrétní dohoda mezi EU a Velkou Británií však stále není dojednaná. Akci mimo jiné vyjádřili podporu londýnský starosta Sadiq Khan a na dálku i skotská první ministryně Nicola Sturgeonová. Britská média označila demonstraci za největší od roku 2003, kdy Britové vyšli do ulic na protest proti válce v Iráku.

Telegraficky

- Dne 15. října se usnesl ruský církevní synod v běloruské metropoli Minsk, že ruská pravoslavná církev zastaví styky s konstantinopolským patriarchátem. Důvodem je rozhodnutí konstantinopolského patriarchy Bartoloměje udělit autonomii ukrajinskému pravoslaví.
- Dne 16. října uvedla agentura ČTK s odvoláním na agenturu DPA, že maďarská vláda vydala dekret, kterým zakázala maďarským univerzitám vyučovat magisterský obor genderová studia.

